

5 maart 2013

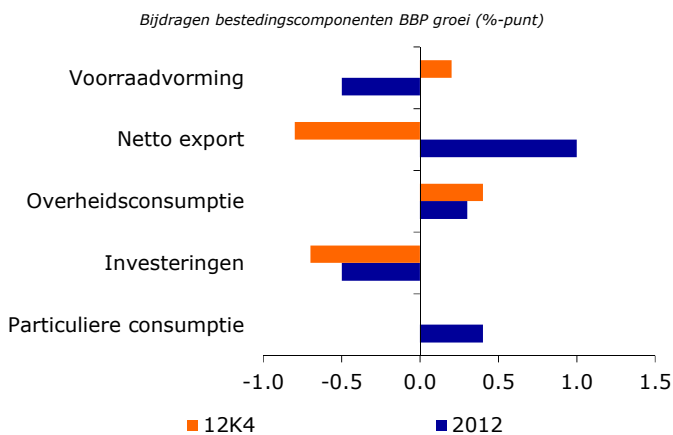
Bron van optimisme voor Europa

jaar op jaar mutatie in %	'12	'13	'14
Bruto binnenlands product	0,9	½	1½
Particuliere consumptie	0,6	¾	1¼
Overheidsconsumptie	1,4	1½	1
Investerings	-1,9	-½	3
Uitvoer goederen en diensten	4,3	2½	4¾
Invoer goederen en diensten	2,2	2¾	5
Consumentenprijzen	2,1	1¾	1½
Werkloosheid (%)	6,8	7¼	7
Begrotingssaldo (% BBP)	0,1	-¼	-¼
Staatsschuld (% BBP)	81,7	79¾	78

- Het BBP kromp in het vierde kwartaal met 0,6% door een uitval van buitenlandse vraag.
- Voor 2013 verwachten wij een meer binnenlands gedreven economisch herstel.
- Het producentenvertrouwen neemt namelijk fors toe. Daarnaast blijft de arbeidsmarkt robuust, wat leidt tot een herstel van het consumentenvertrouwen en bestedingen. Dit laatste werd bevestigd door de sterke stijging van de omzet van de detailhandel.
- De Duitse overheid heeft in 2012 een begrotingsoverschot behaald. Verschillen tussen de deelstaten blijft echter onverminderd groot, wat weerspiegeld wordt in de bedragen die tussen de regio's herverdeeld worden.

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

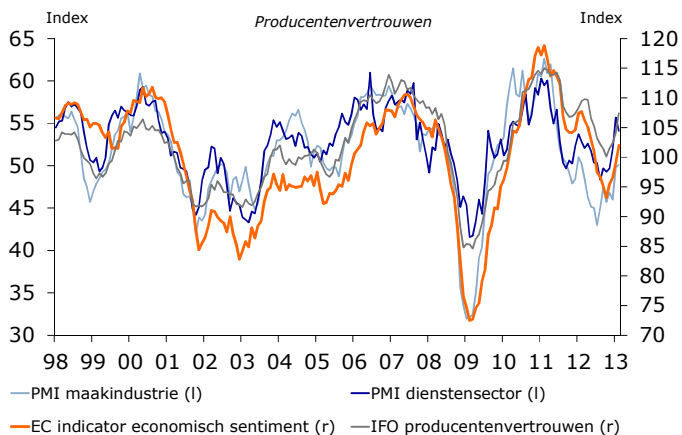
Een slecht jaaruiteinde...

Bron: Destatis

Het Duitse BBP-volume is in het slotkwartaal van 2012 met 0,6% gekrompen. Over het volledige jaar is de Duitse economie nog met 0,9% gegroeid. Opvallend in het laatste kwartaal is de negatieve bijdrage van de netto export, in tegenstelling tot de rest van het jaar. Ook Duitsland lijkt daarmee de gevolgen van de Europese schuldencrisis te voelen. De negatieve bijdrage van de investeringen lag in lijn met het volledige jaar. Alleen de overheidsbestedingen en de opbouw van voorraden droegen positief bij aan het BBP-cijfer. In het lopende kwartaal verwachten wij een terugkeer van economische groei, waarbij de binnenlandse bijdrage belangrijker wordt dan in voorgaande jaren.

...maar een goed begin van het nieuwe jaar..

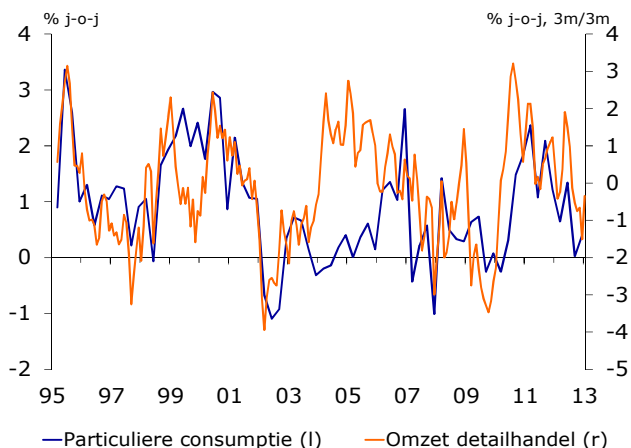
Bron: Reuters EcoWin

Harde data zoals de industriële productie en het aantal orders van de maakindustrie wijzen op een terugkeer van de groei in 13K1. Ook het vooruitzicht lijkt positief met beter dan verwachte uitslagen van de verschillende stemmingsindicatoren voor het producentenvertrouwen. De IFO-index steeg naar 107,4 (vorige maand: 104,3), wat het hoogste punt in een jaar tijd benaderde. In het verleden was deze index een goede indicator van economische groei. De PMI van de maakindustrie steeg ook voor het eerst weer boven de neutrale waarde van 50 naar 50,1; gedreven door een groei van het aantal orders. Anekdotisch bewijs schrijft deze ordergroei toe aan het buitenland, wat suggereert dat de export zich weer herstelt.

Conjunctuurbeeld Duitsland

5 maart 2013

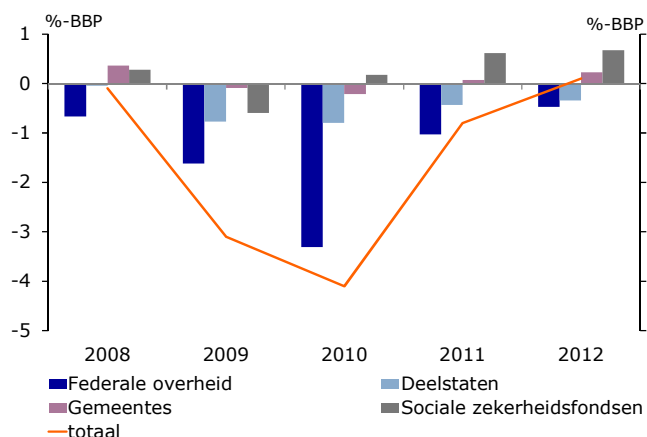
...waarbij ook de consumptie weer lijkt aan te trekken

Bron: Reuters EcoWin

Het werkloosheidspercentage bleef voor de vijfde maand op rij constant (6,9%). Historisch gezien blijft de arbeidsmarkt krap, aangezien de werkloosheid sinds de hereniging nooit lager dan 6,8% is geweest. Vanwege de krapte zijn de lonen in 2012 gemiddeld met 0,6% reëel en 2,6% nominaal gestegen. Ook het consumentenvertrouwen blijft sterk, waarbij in de afgelopen maanden vooral het vertrouwen in de economische vooruitzichten sterk is toegenomen. Een herstel van particuliere consumptie wordt ook getoond in de omzet van de detailhandel. Na een teleurstellende 3,7% j-o-j krimp in december, is de omzet in januari met 2,4% j-o-j gestegen en lag daarmee veel hoger dan algemeen verwacht.

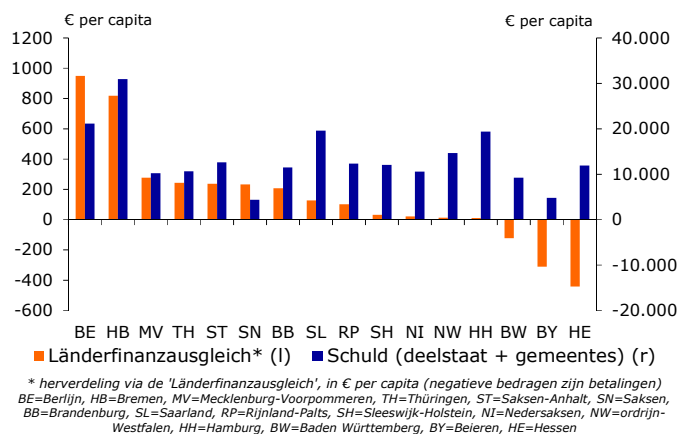
Duitse overheid heeft haar zaken op orde...

Bron: Bundesbank

De Duitse overheid heeft in 2012 een begrotingsoverschot gerealiseerd van 0,2%-BBP. Dit was het eerste positieve cijfer in vijf jaar tijd en slechts de derde keer sinds de hereniging. Het overschot werd voornamelijk gegenereerd door hogere belastinginkomsten. En de tekorten van de federale overheid en de deelstaten werden gecompenseerd door overschotten bij de lokale overheden en de sociale zekerheidsfondsen. In 2012 was het structurele tekort van de federale overheid 0,32% en viel daarmee binnen de limiet van de schuldenrem (0,35% structureel tekort), die vanaf 2016 geldt. Voor het huidige jaar wordt in de begroting van de federale overheid een tekort van 0,34%-BBP verwacht.

...maar verschillen tussen de deelstaten blijven groot

Bron: Bundesfinanzministerium, Destatis

Het 'Länderfinanzausgleich'-systeem, waarbij de rijkste deelstaten een bijdrage betalen aan de regio's met een grotere financieringsbehoefte (berekend aan de hand van het aantal inwoners maal een constante) dan dat ze aan belastingen ontvangen, toont de regionale verschillen binnen Duitsland. De totale omvang was in 2012 bijna 8 miljard euro, waarvan Berlijn iets meer dan 40% ontvangt. De betalende zijn de rijke zuidelijke deelstaten, waarbij Hessen het meeste bijdraagt (440 Euro per capita). Daarnaast zorgt de solidariteitstoeslag uit het federale budget aan de oostelijke regio's nog voor een verdere herverdeling binnen Duitsland. Desondanks lopen de schuldpunten van de deelstaten nog steeds uiteen.

www.rabobank.com/economie

Marcel Weernink
 Tel. 030 – 2160973
 M.Weernink@rn.rabobank.nl